

WIADOMOŚCI KRAKOWSKIE

Wspólny organ dzienników krakowskich:

„Czas“, „Głos Narodu“, „Goniec Krakowski“, „Ilustrowany Kurjer Codzienny“, „N Reformy“, „N Dziennik“ — na czas strajku drukarzy krakowskich

Wydawca i red. odpow.: Michał Konopliński.

Nr. 9.

Kraków, czwartek 26 października 1922 r.

Nr. 9.

OGŁOSZENIE MINISTERSTWA SKARBU W SPRAWIE

8¹/₂-ej PAŃSTWOWEJ POŻYCZKI ZŁOTEJ z roku 1922.

Ministerstwo Skarbu ogłasza o wypuszczeniu 8¹/₂-ej państwowej pożyczki złotej, uchwalonej przez Sejm Ustawodawczy w dniu 25-go września 1922 roku za następujących warunkach:

I. Warunki emisji.

W dniu 15 października r. b. będą oddane do sprzedaży obligacje 8¹/₂-ej państwowej pożyczki złotej z r. 1922 w odkach.

- 1) po 10.000 marek polskich i 50 złotych polskich w złocie,
- 2) po 50.000 " " " " i 50 " " " "

Sprzedżać będzie dozwolone do dnia 15 stycznia 1923 roku za gotówką: w Centralnej Kasie Państwowej, Kasach Skarbowych, Oddziałach Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej i Pocztowej Kasy Oszczędności, oraz w bankach i instytucjach finansowych, których spła będzie dostawcą gotówką.

Cena emisji, ustalona aż do odwołania wynosi:

- 1) za obligację 10.000 marek polskich i 50 złotych polskich — 24.000 Mk. p.
- 2) " " 50.000 " " " " i 50 " " " " — 120.000 Mk. p.

W ten sposób przy obliczeniu części marbowej marka z marka, części złotej wypada po 1.400 złp. za stopy polski, równy bankowi zwalutowanemu.

Prius tego oddziały Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej będą przyjmowały do dnia 15 listopada r. b. wpłaty ratami rozłożone w sposób następujący:

- I. rata — przy zakupie — wynosić będzie 20%, ceny emisji
- II. — do dnia 15 grudnia r. b. — " " 40% " "
- III. — " " 15 stycznia 1923 r. — " " 40% " "

Przy zakupach ratami, każde rata będzie obliczona według tej ceny emisji, jaka będzie obowiązująca w dniu jej wpłaty.

Oddziały Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej przyjmują przy zakupie 8¹/₂-ej państwowej pożyczki złotej z r. 1922 i wziętych za nią połowę ratami w obligacjach Pożyczki Oszczędności (8¹/₂-ej), szesnastoprocent pożyczki państwowych z r. 1920 — dwuosobnowej i krótkoterminowej według cen obowiązującej z doliczeniem wartości bieżącego kuponu.

II. Warunki spłaty obligacji i kuponów.

Obligacje 8¹/₂-ej państwowej pożyczki złotej z r. 1922 będą wykupione przy ich przedawnieniu w dniu 1 października 1923 r. lub w terminie wcześniejszym, za 6 miesięcznym wypowiedzeniem, niż wzięcia jednak niż w dniu 1 października 1923 r.

Minister Skarbu przystąpi wykup według zasad następujących:

- 1) za część markową będzie wypłaconą suma oszacowana na obligacjach, marka za markę;
- 2) za część złotową posiadacz obligacji otrzyma:

- a) albo tyle franków szwajcarskich, na ile złotych opiewa obligacja;
- b) albo tyle dolarów, ile wynosiła z przedawnienia ceny złotych na dolary, times po 0.193 dol. za 1 złoty;
- c) albo tyle marek polskich, ile ich wypada za część złotową według kursu dolara Stanów Zjednoczonych Ameryki na giełdzie Wiedeńskiej w miesiącu poprzedzającym wykup.

Ta sama suma będą dostarczona przy spłacie kuponów.

III. Szczególne przywileje pożyczki złotej.

Obligacje 8¹/₂-ej państwowej pożyczki złotej z r. 1922 mają wszelkie prawa papierów, posiadających bezkarnego publicznego i będą przyjmowane jako wkład przy instytucjach, kasach oszczędności i innych, kasach przy zawieraniu kontraktów ze Skarbnictwa Państwa, oraz kasami składowymi do dysponowania wszelkimi instytucjami rządowymi.

Kupony od obligacji 8¹/₂-ej państwowej pożyczki złotej z r. 1922 wolno są, od podatku od kapitału i rent i będą przyjmowane przy uiszczaniu cel, podatku i opłat państwowych.

Warszawa, dnia 1 października 1922 r.

MINISTER SKARBU

(—) Jastrzębski.

Okazywa sprzedaż

Drogierja i Perłurjerja w miście Lwowie na pierwszorzędnej ulicy w śródmieściu polonizem, od 35 lat istniejąca, z ubikacją biurową i magazynem w suterynach, jest z inwentarzem lub bez do sprzedania. — Powołani reflektanci zechcą łaskawie nadsyłać oferty pod „50.000.000” do Tow. „Krajowego Reklama Polska”, Lwów, Romanowicza 10.

Świt zbawienia dla Austrii.

Kraków, 26 października.

(sn). Przewlekające się już od lat rokowania o pomoc dla Austrii, począwszy dopiero obecnie wydawać pierwsze konkretne owoce. Nie są to jeszcze owoce realne, bo trudno uważać lekką zmianę cen w Wiedniu za obław brzoźny, w każdym jednak razie skontrolowanie rozmówców pomocy, jakiej państwa sprzymierzonych są użyć Austrii i ustalenie warunków jakie Austria musi przyjąć, aby tu oddawać nieograniczoną pomoc, jest już znacznym postępem w stosunku do tych nieobowiązujących obietnic, ktorými darzono ją dotychczas. Jest to zasługa Ligi Narodów, że do tego skrytykalizowania planu. — Jeśli orzyczenie on do skutku. — I do uratowania bytu Austrii się przyczyni, będzie to najwymowniejszym dowodem przydatności tej instytucji w gospodarstwie.

Ujawnione obecnie w protokołach obrad generalnych i w protokołach rządu austriackiego szczegóły planowanej sanacji finansowej, przyniosły jednak optymistycznym i skłononym do przesady nadziei Wiedniakom niejedno rozczarowanie. Wypracowana przez Ligę Narodów warunki nakładają bowiem na nich ciężkie obowiązki, wymagające nietylko znacznych obciążeń materialnych, lecz także wyzerowania się choćby przejściowo — zasadniczych tradycji państwa konstytucyjnego. Liga Narodów, władca dniaśniewa gwarantująca pożyczki, domaga się mianowicie, aby rząd zaskarżeniem pożyczki rząd austriacki wykazał się przed niemi bardzo daleko idącymi pomocniczościami. od parlamentu, upoważniającem go nietylko do dowolnego ustalania w ciągu 3-ach lat wszystkich podatków, do wydzierżawienia w miarę swobodnego uznania wszystkich przedsiębiorstw państwowych, t. j. kolei, telefonów i t. p., lecz nawet do zmian w ustroju władzy, ba, nawet w postępowaniu sądowem. Rząd ma w ten sposób uzyskać zupełnie „carte blanche” a parlament na dobrowolić skazać się na bezczynność i wycofać się z zasadniczego w państwach konstytucyjnych prawa kontroli władzy administracyjnej.

Niemniej gorzką pigułką dla Austrii jest postanowienie w sprawie kontroli, która będą wykonywać państwa, gwarantujące przez swoje komisarzy jeneralnych w Wiedniu. Prawa tego komisarza, określone dość ogólnikowo, upowa-

żniają go nietylko do żądania od rządu austriackiego rachunków z użycia pożyczki, ale i do udzielenia mu wskazówek i czynienia przedstawień, łączących w interesie gwarantów. W praktyce będą to oczywiście polecenia, od których wytyczony rząd austriacki nie będzie się mógł uchylić pod groźbą odmowy dalszej pomocy, łambardziej, że nie będzie się mógł zażądać opozycji parlamentu.

Na tych odstępach od zasady demokracji i suwerenności państwowej nie kończą się jednak obowiązki Austrii. Pożyczka, mająca wynosić, jak wiadomo, 520 milionów koron złotych, przeznaczona jest na pokrycie deficytu w budżecie państwowym przez 3 lata, w którym to czasie Liga Narodów spodziewa się doprowadzić budżet ten do równowagi. Ośrodek trzeba będzie złożyć oświadczenie, aby żądania te starczyły na załatanie deficytu, trzeba będzie minoritnie więcej niż podwoić obecne dochody państwowe i to oczywiście nie w papierowych koronach, lecz w złocie, równocześnie zaś przed redukcją urzędów zmniejszyć wydatki o 190 milionów złotych koron. Jak wielkich potrzebza wysiłków, aby cel ten osiągnąć, wystarczy jeden przykład. Rząd proponuje mianowicie podatek od obrotu towarów w wysokości 2 proc., który będzie opłacany przy każdym przemieszczeniu towaru z jednej ręki do drugiej, a więc, gdy rolnik sprzedaje zboże krowcy, pole, znowu, gdy krowca sprzedaje je mierniarzowi, mierniarz — piekarzowi i wreszcie piekarz — konsumenci.

Mimo tych tak ciężkich warunków większość parlamentu austriackiego, złożona z partii chrześcijańsko-społecznej i nacjonalistów niemieckich, godzi się na ich przyjęcie, a tylko socjaliści domagają się ich odroczenia, powołując się na to, że jeśli uchwalą się tak wysokie podatki, to sanacja Austrii da się przeprowadzić bez uciążliwej pomocy zwanarów. Przecież trzeba, że skąpowanie tych warunków jest aktem wysokiego zaparcia się i heroizmu ze strony państwa, które, znalazłszy się nad przepaścią, godzi się na niejstanie ofiarę, hyle swa przyszłość uratować. Przykład to godny naśladowania i gdzieindziej.

wojną bałkańską w r. 1912, następnie Danaw, ponieważ wywołał w r. 1918 drugą wojnę bałkańską, a wreszcie Malinow, dlatego, że nie zawarł w 1918 r. osobnego pokoju. Tak więc znalazł się razem w wzięciu największymi politycy bułgarscy, jak Malinow, Danew, Gesow, Todorow, Stajkow, Lupcezw, Zanew i wielu, wielu innych.

Chcąc uprawdliwić te masowe arzezwowania, dokonane polojnicy „brawi manu”, przysogłował rząd Stambolijskiego projekt ustawy, na mocy której ma być zarządzony plebiscyt, którego wyniki orzecznik, czy będą postawieni przed Trybunałem państwowym świadcąc aresztowani byli ministrowie. Oprócz tego rząd przysogłował projekt ustawy o obronie stanu po podaniu „stronnicia chłopskiego”, stojącej grzywnami do trzech milionów lwów, lub do sześciu milionów tenów, ktorými na to straconieby uczyły zamach.

Ona te projekty zostały już wniesione do sobrania, gdzie wywołały wśród opozycji burznię.

O oskarżonych ministrów bułgarskich.

Sofja (AW). Sobranie przyjęło ustawę, według której dnia 18 listopada b. r. odbędzie się bezprezoidalne głosowanie ludowe w sprawie powołania w stan oskarzenia pewnych członków rządu bułgarskiego z r. 1912, jako winnych

Zjazd Hallerczyków w Katowicach.

Kraków, 26 października.

Zwołany na wczoraj zjazd Związku Hallerczyków w Katowicach zgromadził przeszło 2000 uczestników a podórdo żołnierzy i oficerów byłych formacji hallerczyckich.

Około 5 godzin apacyjalnym pocigiem przybył generał porucznik Józef Haller. W imieniu ziemi śląskiej powitał generała Hallera, prezes komitatu władzającego zjazd, poseł Korfanty. Przybyli też; wojewoda Rymer, prezydent miasta. Delegacja Tow. Polak katowickich w strojach ludowych śląskich, wreszcia gen. Hallerowi kwiaty.

Na przedstawienie posła Korfanteo i siarosty Polityki na cześć gościa, gen. Haller odpowiedział przemową, która zakończyła obradami na cześć Polaki, którego Świąka ora Francji.

Obrady Zjazdu zagalł poseł Korfanty. Jen. Hallera i Zjazd witał wojewoda Rymer im. w. Katowic, kpt. Matecki im. Związku Inwalidów Wojennych armii polskiej w Ameryce, kpt. Gronowicz im. Armii Ochotniczej z Wschodniej Malopolski, rad. Zieliński ze Lwowa im. Lwowa i Malopolski Wschodniej, apelując zarazem o pomoc społeczną i Rządu w obecnej walce z bandytami hajdamackimi. P. Woncki przemawiał w imieniu Centralnego Związku Oficerów Rezerwy. Kpt. Zieliński im. Związku Dobroczyńców, prof. Lochmanek z Krakowa w imieniu Związku Legionistów. p. Pylłowa im. Związku Polak na Śląsku. Następnie poszczególne referencje przedstawił pokrótce dzieła wszystkich działujących formacji hallerczyckich. Przemawiał także Jen. Haller, który następnie na bankiecie wzniosł toast na cześć Naczelnika Państwa i rządu. Uchwalono ustanowić jako święto hallerczyków dzień 4 go października, tj. dzień mianowania Jen. Hallera w r. 1918 naczelnym odziam wszystkich wojsk polskich za granicą. Najbliższy zjazd odbędzie się 4 października 1923 we Lwowie na żądanie delegatów lwowickich.

Z pamiętników excesarza Wilhelma.

Kraków, 25 października.

Sukces finansowy pamiętników cesarza Wilhelma nie dowodził tymczasem ich wartości pod względem historycznym, a choćby literackim. Mimo to zawierają one tu i ówdzie uciechy, posiadające pewien walor, gdyż zresztą świątelną na sytuację przed wojną światową w Niemczech, widzącą oczyma człowieka, który kierował jego losami samowładnie przeszło ćwierć wieku.

Między innymi, pisze on w swych pamiętnikach (rozdział: „Wybuch wojny”) o stosunku dyplomacji niemieckiej do wojakowosci tuż przed wybuchem wojny w ten sposób:

30-stu b. ministrów w wzięciu.

Kraków, 26 października.

Bulgaria jest zapewne jedynym państwem, wżanem w historii, które trzyma odrazu pod kładem około trzydziestu ludzi piastujących do niedawna leki ministerstwa.

I tak, od lat dwóch siedzą w wzięciu sołjskim członkowie „gabinetu wojennego” Radoslawowa i loczy się przeciw nim proces, który odbył się w Sofii, przedłok blok partji burżuazyjnej przez Bułgarję walcuk wojny światowej. Jeden z obwinionych, b. minister finansów Toczew, niedawno temu skoczył mowę w swej obronie, która wygłaszał przez cały miesiąc. Teraz znowu premier Stambolijski zarządził nowe, masowe aresztowanie byłych ministrów.

Z temi ostatnimi aresztowaniami miała się sprawa, jak następuje:

Wszystkie partie burżuazyjne w Bułgarii razem z umiarkowanymi socjalistami, walczą z ziciem z partją chłopską, będącą obecnie w władzy. Ponieważ zaś w lonie tej partji okazały się znaczne różnice opinii podczas kongresu, który odbył się w Sofii, powstał blok partji burżuazyjnych sądzić, że nadchodzi czas obalenia rządów chłopskich. Postanowiono tedy odbyć 3 masowe wiece w Tirnawie dnia 17 września, 1 października i w Płowidnie (Filipopolu) i przy końcu tego miesiąca w Sofii, po których zamierzano przypuścić generalny atak na gabinet Stambolijskiego.

Spotrzyglży, co się święci, Stambolijski, za rządę swą „prawej ręki”, ministra spraw wewnętrz-

nych dra Rakła Daskulowa, postanowił udaremnić zamachy, przeciw sobie skierowane, w sposób więcej azjatycki, niż europejski, ale skuteczny. Ono to pociągnę, wiązające burżuazyjnych uczestników wzięcia w Sofii, do Tirnawie na kilku stacjach przeszło 200 zwolenników Sołmbolijskiego. W czasie zajęcia policy na jego zrobila w pociągu rewizję za broń, która odebrano, oczywiście tylko wiecownikom. Gdy b. się stało, rzucili się na wiecowników uzbrojeni chłopci i zatrzymawszy pociąg, zarzegli ich bić i zniecać się nad nimi w sposób nie do opisania. Dopiero o godz. 4-tej rano, gdy poprom został skończony, obudził się dr. Daskulow, jadący tym samym pociągiem i, niby ratując życie niedoświadczonych wiecowników, złożył uroczyście przysięgę rozpuszczenia chłopom, że nietylko tych ministrów, którzy jechali tym pociągiem, także aresztowań, ale także wszystkich, którzy od r. 1912 byli u steru rządu w Bułgarii.

Do wiecu burżuazyjnego w Tirnawie oczywiście nie došlo, bo chłopci obeszli się w podobny sposób z wiecownikami, jadącymi do Tirnawy koleją żelazną od Wazny i drogami kolowymi. Nominatnie zarządził tam wiecu chłopcy, z 10 dzielami tylko 5.000 uczestników. Aby sobie za pewnić ewentualną pomoc wojska, rząd rozazażył wiecu, jakoby uczestnicy niedożycie woecu w Tirnawie zamierzali strącić z tronu króla Borysa, uwielbianego przez oficerów i żołnierzy.

Min. Daskulow dotrzywał przysięgi, gdyż niebawem wydał rozkaz aresztowania członków gabinetu Gesowca za to, że prowadził pierwszą

Z RUCHU WYBORCZEGO.

**Listy kandydatów do Sejmu
z okręgu 44.**

**N. SĄCZ, LIMANOWA, BOCHNIA,
WIELICZKA.**

Lista P. S. L. „Płast”.

Nr. 1.

1. Dr. Kiernik Władysław, adwokat, Bochnia.
2. Potoczec Narcyz, rolnik, Chełmiec Polski, pow. Nowy Sącz.
3. Łaskuda Michał, rolnik, Jurków, o. p. Dobra, pow. Limanowa.
4. Zastawniak Franciszek, dyrektor składnicy Kólek roln., Wieliczka.
5. Myjak Wincenty, rolnik, Zagorzyn, p. Łęcko, pow. Nowy Sącz.
6. Pachotek Andrzej, rolnik, Mszana Dolna, pow. Limanowa.
7. Wiśniewski Tomasz, rolnik, burmistrz, Piwniczna M., pow. Nowy Sącz.
8. Maciusek Wojciech, rolnik, Rogi, pow. Nowy Sącz.
9. Dudziak Stanisław, rolnik, Rupnów, pow. Limanowa.
10. Mamak Jan, rolnik, Podole, pow. Nowy Sącz.

Lista Chrz. Związku Jedności Narod.

Nr. 8.

1. Jachymiak Ludwik, urzędnik kolejowy, Kraków.
2. Ks. Selwa Marian, katecheta, Wieliczka, dom paraf.
3. Stądniecki Adam, rolnik, Nowojowa, pow. Nowy Sącz.
4. Matysiak Józef, rolnik, Rzeszawa, pow. Bochnia.
5. Postróżny Andrzej, rolnik, Stara Wieś, pow. Limanowa.
6. Bednarek Jan, rolnik, Michalczowa, pow. Nowy Sącz.
7. Jurek Antoni, tokarz żupy solnej, Wieliczka.
8. Kasprzyk Franciszek, rolnik, Kunica, pow. Wieliczka.

Lista Centrum Mieszczańskiego.

Nr. 14.

1. Brudziłana Antoni, st. radca mag. m. Nowego Sącza, Nowy Sącz.
2. Kowalski Wojciech, dyrektor szkoły, Bochnia.
3. Biernat Antoni, majster ślusarski, Bochnia.
4. Dr. Szayer Edward, adwokat i burmistrz m. Starego Sącza.
5. Kmiotowicz Antoni, majster piekarski, Krynica.
6. Steindel Ignacy, kuśnierz, Nowy Sącz.

Lista Związku Narod.-Żydowskiego.

Nr. 24.

1. Dr. Thon Abraham Ojzasa, poseł, Kraków.
2. Deutscher Mojżesz, właściciel drukarni, Kraków.
3. Freylich Chaim, kupiec, Kraków.
4. Hirsch Abraham, przemysłowiec, Wieliczka.
5. Dr. Hirschfeld Samuel, rabin, Wieliczka.

**Listy kandydatów do Sejmu
z okręgu 46.**

Powiat: JASŁO-ROPCZYCE-STRYZÓW-MIELEC-KOLBUSZOWA-TARNOBROZEG.

(Okręg wybiera 6 posłów).

Lista P. S. L. „Płast”.

Nr. 1.

1. Witos Wincenty, prezes P. S. L.
2. Szmigiel Antoni, rolnik, poseł na Sejm Ustaw., ze stryżowskiego.
3. Majejczyk Jan rolnik, z jasielskiego.
4. Jedymak Jan Henryk, agronom, z ropczyńskiego.
5. Bielak Jan, nauczyciel z kolbuszowskiego.
6. Bik Tomasz, rolnik z mieleckiego.
7. Lazar Wojciech, rolnik z jasielskiego.

8. Lipski Franciszek, rolnik ze stryżowskiego.

9. Wiłek Stanisław, nauczyciel z mieleckiego.

10. Lubziński Józef, rolnik z ropczyńskiego.

Lista Chrz. Związku Jedności Narod.
Nr. 8.

1. Dr. Szurlej Stanisław, adwokat z Warszawy.
2. Dr. Warchałowski Feliks, z Jasła.
3. Wiącek Wojciech, rolnik z Machowa, pow. Tarnobrzeg.
4. Sikora Ludwik, prof. gimn. z Żywca.
5. Popiel Konstanty, kierownik szkoły Przemysłowej, pow. Mielec.
6. Dec Roman, właściciel realności z kolbuszowskiego.
7. Śliwiński Andrzej, rolnik, ze stryżowskiego.
8. Rzędzianowski Jan, rolnik i krawiec, z Miechocina, pow. Tarnobrzeg.
9. Kuras Jan, właśc. realności, z rozwałdowskiego.
10. Ład Franciszek, rolnik, z Dzikowa.
11. Trzeciak Jan Kryspla, kierownik szkoły.
12. Skoczylas Stefan, olic. sąd. z Łańcuta.

Lista Centrum Mieszczańskiego.

Nr. 14.

1. Dr. Hupka Jan, właśc. dóbr.
2. Pajor Michał, radca skarbowy z Krakowa.
3. Kawa Tomasz, rokodzielca z Dębicy.
4. Bassara Antoni, naucz. z Krakowa.

Lista Związku Narod.-Żydowskiego.

Nr. 30.

1. Dr. Thon Ojzasa Abraham.
2. Nelger Joachim Ehaln, dyrektor Banku eskontowego, z Tarnowa.
3. Fellich Chaim, kupiec, z Krakowa.
4. Tuchfeld Naftali, kupiec z Rzeszawa.
5. Selden Mendel, kupiec, z Ropczyc.

Chrześcijański Związek Jedności Narodowej urzędują — jak nam komunikują — we środę dnia 25 b. m. o godz. 6 wieczór w lokalu „Sodalicy” na Nowej Wsi, przy ulicy Królewskiej, zebranie kobiet z dzielnicy Nowa-Czarna-Wieś i Łobzów, a o godz. 7 wieczór w lokalu Domu robotniczego przy ul. św. Tomasza 37 zgromadzenie wyborczyń wyborców dzielnicy Śródmieście i Nowy Świat.

Wstęp za zaproszeniami, które wydaje biu. Ch. Z. J. N. przy ul. A. Potockiego 11. I p. w godzinach urzędowych od 9—11 o 4 popoł.

Z Unii Narodowo-Państwowej komunikują nam, że zebranie pełnego komitetu obywatelskiego, popierającego listę Unii (Nr. 10) odbędzie się dziś o godz. 6 w pałacu Spiskim Rynek główny.

Zebrań Związku Narod.-Żyd. We wtorek dnia 24 b. m. odbyło się zgromadzenie wyborcze w Jasle przy współdziałaniu posła dr. Thona i J. Nelgera z Tarnowa.

Dziś we środę dnia 25 b. m. odbędzie się zgromadzenie wyborcze w Nowym Sączu. Referent: poseł dr. Thon i M. Deutscher z Krakowa.

Wiadomości bieżące.

Kraków, 26 października.

Straik drukarski.

Komunikat Związku Włókielników drukarń w Krakowie.

Podzielone były zdania w opinii naszej publicznej, czy strajk drukarski w Krakowie wybuchną na podłożu politycznym, czy też czysto ekonomicznym, jak to robotnicy w opinii usiłowali wzmniąć.

Dziś zaszedł fakt, który żadnej wątpliwości co do natury strajku nie pozostawia.

W litografii Inż. W. Krzepowskiego w Dębniakach przystąpił właściciel, który sam kandyduje na listę Nr. 14 do druku plakatu, zalecającego tę listę, a więc i własną swoją kandydaturę. Kiedy oddano ten afisz do druku, przyszli „organizowani” maszyniści, należący

do organizacji drukarskiej krakowskiej i odwołali, że afisz ten listy drukować nie będą, ponieważ zabroniła im tego organizacja drukarzy krakowskich. Poczem wszyscy towarzysze zorganizowani porzucili pracę i opuścili zakład. (Nb. maszynista, który pierwszy odmówił druku, pobiera Mk. 68.000 tygodniowej płacy, czyli miesięcznie Mk. 294.000).

A więc dzięki słabej orientacji politycznej p. maszynisty, który otwartością swoją oddał niedźwiedźną przysługę swoim przyjacielom, sytuacja zupełnie się wyjaśniła. Chodzi jawnie o odebranie głosu wszystkim stronnictwom innym prócz swego. Tak się tam pojmuje „wolność prasy”.

Głos angielski o przynależności Małopolski Wschodniej do Polski.

Donoszą z Wiednia: Pojawił się tu pierwszy numer dwutygodnika w języku niemieckim p. t. „Der Osten”. Pismo to zamieszcza ankietę na temat „Polska a Europa”, w której zabiera głos między innymi pewien członek angielskiej Izby Lordów, który uczestniczył we wszystkich prawie międzynarodowych konferencjach lat ostatnich. Pisze on między innymi: Uważam utworzenie samostanowionego państwa w Galicji Wschodniej za niemożliwe wobec konstelacji politycznych, Galicja Wschodnia jako samodzielny twór, niema racji bytu ani politycznej ani gospodarczej.

Z natury rzeczy wynika, że musi się ona mieścić albo w granicach Rosji, albo Polski. Ponieważ jednak zgłębienie ludności ukraińskiej z Rosją zastrzyłoby poważnie kwestję wschodnią, a w samej Rosji zainaugurowałoby szereg konfliktów i walk, uważam za jedyną rozwiązanie zostawienie ludności ukraińskiej przy Polsce. Galicja Wschodnia była od szeregu wieków z Polską złączona, pod względem gospodarczym jest od niej zupełnie zależna, znajdzie też najlepsze miejsce w ramach państwa polskiego.

Obiór zagrabionych dzwonów.

W dniu 23 b. m. na dworcu wileńskim w Warszawie przystąpiono do odebrania transportu dzwonów reawakuowanych z Rosji. W maju roku bieżącego nadeszły z Rosji pod adresem kurii archidiecezjalnej 64 dzwonów. Obecny transport w kilkunastu wagonach liczy ogółem 1370 dzwonów różnej wielkości, z różnych pochodzących epok. Między innymi znajdują się tam wspaniałe okazy ludwisarstwa polskiego, które, jak wiadomo, w wiekach XV—XVII stało w Polsce ogromnie wysoko.

Dzwony z zachowaniem wszelkich środków ostrożności przewozi się na teren kościoła Matki Boskiej Loretańskiej na Pradze. Przynależność i pochodzenia niektórych dzwonów detąd jeszcze nie ustalono, gdyż był czas, kiedy Rosyjanie wywożąc nasze dzwony zacierali na nich wszelkie znaki, odrzuwając tabliczki z napisami informacyjnymi, skąd wywieziono te cenne zabytki. Obecny transport łosiłowi tak pokazy, nie stanowi ani dziesiątej części ilości dzwonów, ewakuowanych w latach 1914—1915 przez ustępującą z Polski wojska rosyjską.

Mianowanie członków trybunatu administracyjnego.

Naczelnik Państwa postanowieniem z dnia 20 października 1923 r. mianował: prezesami Najwyższego Trybunatu Administracyjnego dra Rudolfa Różyckiego, dra Włodzimierza Orskiego i Stefana Łaszewskiego, zaś sędziami Najwyższego Trybunatu Administracyjnego: dra Wilhelma Bindera, dra Romana Moraczewskiego, dra Zbigniewa Smolke, dra Jana Morawskiego, dra Karola Birgfeldnera, Aleksandra Półkoczi-Wolskiego, dra Wacława Świnarskiego, dra Stanisława Nowodworskiego, Olacha Federowicza, dra Juliana Dunikowskiego, dra Władysława Podczaszko, Jana Kazimierza Kopyńskiego, Mieczysława Kokowskiego, Izydora Makowskiego, dra Adolfa Rappago, Włodzimierza Wyganowskiego, Feliksa Krzyżanowskiego i Maryańa Zwolińskiego.

Dr. Frank G. Carpenter w Waszyngtonie, reprezentujący 10 plan amerykańskich. Dr. Carpenter ma zamiar przedstawić większą część miast polskich.

Z KASY IM. J. MIAOSWICKIEGO Z Warszawy doznał Komitet fundacji im. J. Mioszwickiego na rok bieżący ukoronowany w następujący sposób: Prezes: prof. Karol Lutostański, zastępca prezes: prof. Ludwik Sperl, skarbnik: prof. Jan Dmochowski, sekretarz: p. Alfons Klamer, zast. sekretarza: p. August Franki; członkowie Komitetu: pp.: prof. Czesław Białobrzęcki, prof. Franciszek Chrobak, inż. Jan Łukowski, prof. Tadeusz Karłowicz, prof. Feliks Kucharzewski, Stanisław Staszewski, a prof. Józef Ujejski.

Główna drugiego domu akademickiego w Warszawie (Pracownia) odbyła się poświęcenie kamienia węgielnego pod budowę domu dla akademików przy ul. Górnej. Dom będzie obejmował 200 pokoi mieszkalnych, salę do nauki i wielką jadalnię.

SMBRO LEKARZA Dr. Roman Bielecki (brat naszego krakowskiego chirurga), zmarł po krótkiej chorobie, zarzewiwszy się tyfuszem płamistym przy badaniu raportarjum. Zmarły lekarz wcielił niedawno w niewoli rosyjskiej i brał żywą odźwiń w społeczeństwie i narodowo. Greść jego pamięci!

19-LETNI OSZUST. (Z) W Warszawie w kasie szarbowej dokonano czynów były urzędnik, 19-letni Leon Przymusiński, wyłudził 7 milionów marek. Piędziesiąt dni zostały odrobione.

Ze świata.

Z Turcji donosi A. W.: Federacja udał się z Chonurga do Ameryki.

KONKREWATYWA GIECHOSZKA. Rząd czesko-czechowski wydał rozporządzenie, że niemiecka nazwa Morawskim Ostrawę brzmieć ma „Mabrisch Ostrava”, a nie „Mabrisch Ostrau”, jak dotychczas. **WYKAZ FUNDUSZY PAŁACZYNI** zobowiązała organizacja donosić w Ameryce w przeciągu roku 1,243,242 dolarów w gotówce, a 3,632,849 dolarów w sukcesjach.

ODKRYTO GROBU ANTONIOGA EPIFANESA. Amerykańska ekspedycja odkryła w Palestynie grob z czasów króla Asyryjskiego.

MAJESTYWSZA DZIECI W STANACH ZJEDNOCZONYCH. W Stanach Zjednoczonych ma się o sobie chorzą maleniśkich niepełnosiedzą. W roku 1910 w Stanach w związku maleniśkich 581 maleniśkich 15-letnich, a w roku 1920 już 1,000. Dzieci 16-letnich więcej w tym kraju zostało polnieście się z 908 na 3,322. W roku 1910 a podobnie tylko 15-letnich maleniśkich 60-osi już zostało widocznie, lub więcej 908, a w roku 1920 tylko sta postępowanie do 80-tych. Jeszcze więcej stał oczywiście maleniśkich maleniśkich. W roku 1910 wynosiło się mać przynajmniej 40,000 dziewcząt 15-letnich, a w roku 1920 przeszło 63,000. W roku 1910 odwoływał, lub więcej 908 433 maleniśkich maleniśkich, a w roku 1920 492. Z powyższych maleniśkich maleniśkich, w tym kraju w tym kraju stał przynajmniej 10 proc. przynajmniej na ludność kościoła.

Wpisy na kursa Młodniarstwa przyjmuje firma „ADWIGA” Kraków, Rynek 30 (róg Szwajkiej, w podwórzu).

ZGUBNO dnia 23 b. m. Kołczyń (7 bramyłków otoczonych murkami). Oprasza się ukrzyżowane znalezione u lasów oddanie w Zakładzie „Zorza” ul. Św. Krzyża 7. So światem wynagrodzeniem.

TEATR, LITERATURA, SZUKAJ Nowe komedye polskie.

Po dłuższym okresie martwości, plony naszych autorów dramatycznych poczęły przyswajać z przedwieczną intensywnością i zasilają kancelarie teatrów polskiej sceny, tworząc nowe utwory, które w najbliższym czasie kolejno ujdą światło kinematografu w Warszawie donoszą, że Teatr polski, pozostający obecnie pod kierunkiem kierownika Boya, grać będzie niejakim nową komedię Krzywoszewskiego i Kidrzyńskiego, Teatr Rozmaitości Gorczyńskiego, Kompanijki, Witkiewicza i Wroczyńskiego, nową komedię polityczną Siemowitów, nową komedię Antyma Sielickiego i Zdz. Kiszczewskiego „Zamach stanu”. Teatr Bogusławski od czasu kwalifikował do grania utwory Herza i W. Franka. Józefowicz, tym razem zadanie polski komedyjant, aktor „Jenera Barza” — tytuł jego sensacyjnej sztuki (trzymany się na razie w tajemnicy); p. Jarosław Iwaszkiewicz zamieści na scenie p. u. „Idealny zbrodniarz”; p. Witold Grubiński kołczy 3 akty p. „Próchniak”.

Kancelaria teatru krakowskiego otrzymała także kilka nowych utworów oryginalnych, między innymi efektowną komedię M. Wierzbickiego „Nowa kobieta”, sztukę dra E. Mellera i kilka innych.

Z TEATRU IM. SŁOWACKIEGO. Dziś po raz czwarty odbędzie się przedstawienie „Głus nieślicznych”, w którym artyści z pp. Bodnarzewski, Kulańcówka i Kwiatkowska na scenie, zmalili także

widoczne logo popisu zwłaszcza kanię, reprezentującą w tej tonacji czarujący światel kobiecy. „Głus nieślicznych” powtórzy będzie w piątek 27 b. m. i w niedzielę 29 b. m. w wieczorem. We czwartek 26 b. m. w wieczorze na afisz ogłoszono sztukę Jermolowa „To co najwspanialsze”, grana również w sobotę 28 b. m. w wieczorem. W sobotę po południu o godzinie 3 i pół „Majra Stuart”.

Przygotowania na dwuliczące przedstawienia poprzedzone „Wzrost i jego córka”, wchodzący na afisz w niedzielę 29 b. m. rozpoczyna się wyjątkowo o godzinie 8-jej.

„Dziady” wystawiane we wtorek 31. b. m. również wyjątkowo rozpoczyna się o godz. 7-rwej.

Z TEATRU „BAGATELA.” Dziś i jutro „Carowicz” G. Zapolski, w której artystki tryunyły znakomita artystka śpiewająca z zespołem m. in. p. p. Anna Zielińska. Wdźki, szesnasto i święty, wykreślone artystycznie postaci zdecydowały o niezwykłym sondażem przyjęcia, z jakim spotkał się występ ulubionej artystki. Z powodu niezwykłego powodzenia jakim się cieszy „Carowicz” w koncertowym wykonaniu wszystkich artystów z p. Węgielko w roli tytułowej, powtórzy być jeszcze w czwartek.

W piątek wjdzie na repertuar, znakomita lekka komedia „Wolność o wybitnej wartości literackiej w tłumaczeniu z francuskiego „S kłania panny młodej” H. Fabla. Wystawiona w Warszawie odniosła wielki sukces. Sztuka o szepiowskiemu humorowi i światowym wytwornym dowcipie stanie się niewątpliwie perłą obecnego sezonu. P. Anna Zielińska, która gra po raz pierwszy jedną z głównych ról, będzie miała sposobność okazać swą wyjątkowość i zaletami swego bogatego talentu. Zespół tworzą doborowe, pierwszorzędne siły pod kierownictwem reżyserji p. Koscińskiego. Nowe dekoracje i nowe kostiumy.

W sobotę popołudniu o godzinie 50 proc. zniżonych „Sublokator”. Bilety na wszystkie przedstawienia już są do nabycia w kasie teatru dzień cały.

Z OPERY I OPERETKI W KRAKOWIE. Dziś w godzinie 25 b. m. fenomenalnej operetki Holländera „Lubek z Wechodem”, która dzięki przewybornemu wykonaniu najwspanialszych solistów oraz baletu z udziałem przeszło 30 osób, znakomicie wystawie, powiodła się u nas. Miłośnicy, która się dziś bezsprzecznie największą atrakcją Krakowa.

Jutrzejsze premija „Sprzedana narzeczona” wprowadza na repertuar wspaniałe arcydzieło F. Smetany, które swą przepiękną muzyką oraz niezwykłym humorem zachwyciło wielu każdego miłośnika. Doskonała chwała z najświetniejszymi solistami oraz wielki balet, przyczynią się niewątpliwie do pełnego sukcesu. Kierownictwo muzyczne spoczywa w rękach p. W. Szczęsnego, reżyserji p. Sierpińskiego, balet zaś prowadzi p. Kosciński.

W piątek 27 b. m. arcydzieło Goethego z muzyką Momenca „Werter” po ówczym wykonaniu.

I WIECZÓR KAMERALNY Instytutu muzycznego odbędzie się w piątek, 27 b. m. o godz. 8 w sali własnej ul. Św. Anny 2 II p. W programie: „Muzyka XVII i XVIII w.” Wykonawcy: Klara Czopp-Ulanowska, Zofia Janowska-Oleńska, prof. S. Giełkowski.

WYDAZY NADKI O STYLACH. W niedzielę, 29 b. m. o 10-rano rozpocznie się systematyczny cykl nadki stylach. Wstęp 100 Mp. Wpis na wszystkie wykłady dla teatru uczestników wynosi 2000 Mp.

STRĄŻ NOCNY POLSKICH BOHATERÓW. — W krótkim czasie ukasie się publikacja zawierająca zyczenie poległych i promodowanych w czasie walk polskiej Armii. Książka będzie obok znakomitymi licznymi fotografiami poległych i rannych. W celu uregulowania nakładu, uprasza się osoby interesowane, które chciałyby nabyć egzemplarz jego wydawnictwa o złożenie zamówienia i 5000 Mp. gdyż na tym miejscu więcej obliczenia, za co książka będzie „biuletyn Polskich Bohaterów” ul. Lyczakowska 1, 3, II, p. of 8-6 wieczorem.

REPERTUAR TEATRÓW W KRAKOWSKICH:

Teatr im. Juliusza Słowackiego.
Środa: „Głus nieślicznych”, Swena Lange.
Czwartek: „To co najwspanialsze”.
Piątek: „Głus nieślicznych”, Swena Lange.

Teatr „Bagatela”.
Środa: „Carowicz” (występ H. Zielińskiej).
Czwartek: „Carowicz” (występ H. Zielińskiej).
Piątek: „Sklanka panny młodej” (występ H. Zielińskiej) (premiera).
Sobota popoł.: „Sublokator” (ceny 50 proc. zniżone).

Sobota wieczór: „Sklanka panny młodej” (występ H. Zielińskiej).
Niedziela popoł.: „Fiolet i Palapan” (40 proc. zniżone).
Niedziela wieczór: „Sklanka panny młodej”

TEATR MIĘKISJI OPERY I OPERETKA.
Środa: „Lubek z wechodem”.
Czwartek: „Sprzedana narzeczona”.
Piątek: „Werther”.

Z sali sądowej.

Tragedja niedzarda.
(ch) Sala sądowa była czcisto niemożem rozstrzygnięcia sprawy o zabójstwo w Krakowie, w której wzięli udział: dr. J. Kulańcówka, Kulańcówka i Kwiatkowska na scenie, zmalili także

Jeden z takich ponurych obrazków niedzieli i skutków, do jakich ona doprowadza, rozducał się wczoraj przed Trybunałem sądu okręgowego karnego.

Na ławie oskarżonych zasiadł 29-letni Marjan Plakowski, właściciel kolejowy, zatrzymany przy basie bagażowej, pod zarzutem czarnizmy, pociągowej przez wywalenie falzyszywych kwitów bagażowych na sumie wyższą, niż przewidziała taryfa. Te niedwukę inkasował dla siebie. W ten sposób przysporzył szkarb państwa o szkodę 10,000 mk.

A o co powodził, Kulańcówka usiłował do tego dnia: „Oskarżony stracił niedawno ciła, również funkcjonariusza kolejowego, po którym pozostały prócz oskarżonego trzy sieroty, młode dziewczątka. Przyznano im tytułem emerytury 1016 mk. miesięcznie. Sum oskarżony stracił bardzo mało i chciał zająć wolną rodzinę. Działal z przynajmniej niedopiętym i popełnił ukrywanym czyn.

Trybunał po naradzie uwzględnił oskarżonego od winy i kary.

Przewodniczący s. s. o. Klimecki, wotwał Huczyński i Kraus, eskortął prokurator Szwarz, bronił adv. dr. Seweryn Gotlieb.

Kradź złodziej, okradł... złodzieja!

(ch) Nie pozostawia humoru była sprawa, jaka znalazła się wczoraj na wokedzie sądu okręgowego karnego.

Oto znany już dobrze policyj krakowski z występów złodziejskich 19-letni Józef Chudzik, obywatel z Krowcówz Murowaney, postanowił dzień kontynuować popłatne rzemiosło złodziejskie. Tym razem spróbował szczęścia w fabryce wódek Romana Marczyńskiego. Wyprawa nie zawiodła pokładanych w niej nadziei, albowiem w ręce Chudzika dostało się 52 flaszki wódek, znaczna ilość tytoniu, cygar, artykułów spożywczych, jakoteż 80,000 marek gotówki. Chudzik pragnąc widocznie zachować wódkę na jakąś specjalną libację, ukrył ją troskliwie w nawozie na polu, opodal fabryki Marczyńskiego. W pobliżu fabryki miał niejaką Kacimierz Buczek, który do spółki ze swym służytem, Domagała, odebrał się do złodzieży w tak oryginalnym chronieniu wódek, zabierając za sobą 22 flaszki, które złożono następnie u brata jego Fira Buczka.

Na ławie oskarżonych zasiadł więc z jednej strony Józef Chudzik, oskarżony o kradzież wódek na szkoda fabrykanta Marczyńskiego, z drugiej zaś bracia Buczkowie z Domagała, oskarżeni o kradzież wódek na szkoda Józefa Chudzika!

Równocześnie osk. Józef Chudzik odpowiadał za głofną w swim czasie kradzieży, popełnioną w konsumie robotniczy „Pomysł”, jako oskarżony o współudział w powyższej kradzieży zasiadł na ławie oskarżonych oprócz Józefa Chudzika, brat jego Ludwik Chudzik, jako główny sprawca, jakoteż trzej robotnicy, a to: J. Kutaj, J. Kuciak i J. Sajdak.

Według aktu oskarżenia wynika, że kradzieży owej, popełnionej 31 marca b. r., dopuścił się bracia Chudzikowie wraz z Kutajem i Kuciejem, natomiast Sajdak zajmował się przechowaniem skradzionego towaru, a to przeważnie garderoby, łącznej wartości 830 tysięcy marek. Obw. Sajdak odebrał od wyżej wymienianowanych osobników toby z „mellandem”, poczem zakopał je w ogrodzie, uważając widocznie je skrytą za najpewniejszą. Agenci policyjni wyszli jednak pomysłowy showek i spowodowali aresztowanie całego towarzysza. Kilku oskarżonych przynajmniej się do kradzieży, rozprawa została jednak z braku świadków odroczonego do czasu ich powołania.

Przewodniczył rozprawie r. s. w. Hucabec, oskarżał prokurator Kulito wicy; bronił adwokat, dr. Zakrzewski, dr. Reiner, dr. Sabuda i dr. Heisterin.

POWONNA ROZPRAWA PRECYTU DOSEKOWICHI (ch) Jak się dowiedzieliśmy, prokurator przy najbliższym Sądzie okręgowym krakowski postanowił wyczerpie przeciwko moderny dyrektora Huty Szczęskowej Antonium Doszekowi śledztwo o zbrodnię morderstwa, względnie zabójstwa. Sądzą śledczym ustanowiony zespół dr. Czerny-Schwajchenow. Akt oskarżenia wystawiony zostanie w najbliższym czasie, wobec czego rozprowa będzie się mogła odbyć jeszcze w ciągu listopada b. r.

SKAZANI DOZBIEGOWY. Wczoraj przed sądem wojewoym siadali Jan Puczkowski, szers. 16 p. u. oskarżony o dożerów do Krasak, inż. A. Hankus, szers. 20 p. u. oskarżony o dożerów i kradzież, Józef Gluz, szers. z p. K. U. W zrywca oskarżony o dożerów do Czechosłowacji, wżwiec Paweł Dytyłd, szers. 15 bozna obywatel oskarżony o opuszczenie posterunku na granicy kości Szczęnowa, skutkiem czego umożliwił nielegalny przemyślowany, którego dowódcą był podpułkownik Marcinowski. Gluz i Dytyłd każdego na 1 rok, zaś Hankusa na 18 miesięcy ciężkiego więzienia. Przewodniczył polp. dr. Kappel oskarżał kap. Waniczi.

